

جایگاه
علم، فناوری، و نوآوری ایران
در جهان

نمای پژوهشگران ۲۰۱۷

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
ایرانداک

جایگاه پژوهشگران ایرانی در نظام‌های ارزیابی جهانی

nema.irandoc.ac.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نمای پژوهشگران ۲۰۱۷
جایگاه پژوهشگران ایرانی
در نظام‌های ارزیابی جهانی

وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
(ایرانداک)

نما

بهروز رسولی
rasouli@students.irandoc.ac.ir

جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان

© ۱۳۹۷: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک)

NEMA.IRANDOC.AC.IR

فهرست نوشته‌ها

فهرست نوشته‌ها	یک
فهرست جدول‌ها	سه
فهرست نمودارها	سه
مقدمه	پنج
۱. پژوهشگران پراستناد	۲
۱-۱. روند سالانه	۲
۲-۱. نمای ۲۰۱۷	۲
۲. پژوهشگران با شاخص «اچ» بیشتر از ۱۰۰	۳
۱-۲. روند سالانه	۳
۲-۲. نمای ۲۰۱۷	۴

فهرست جدول‌ها

جدول ۱-۱. پژوهشگران ایرانی در فهرست «پژوهشگران پراستناد» جهان ۳

فهرست نمودارها

نمودار ۱-۱. روند سالانه شمار پژوهشگران پراستناد ایران ۲

نمودار ۱-۲. روند سالانه شمار پژوهشگران با شاخص «اج» بیشتر از ۱۰۰ ..... ۳

مقدمه

پژوهشگران از کلیدی‌ترین و برجسته‌ترین پایه‌های اکوسیستم پژوهش به شمار می‌آیند که با اندیشه و نوآوری خود می‌توانند در پیشرفت علم و پژوهش کشور کارگر باشند. می‌توان گفت پژوهشگران کوچک‌ترین واحدهای علم، فناوری، و نوآوری هستند که سازنده دیگر واحدها، همانند گروه‌های پژوهشی، دانشگاه‌ها، و مؤسسه‌های پژوهشی هستند. از این رو، در سنجش و ارزیابی علم و فناوری پژوهشگران و دستاوردهای آنها ارزیابی می‌شود.

از آنجا که نظام‌های ارزیابی کوشیده‌اند تا بیشتر دیگر واحدهای اکوسیستم علم، فناوری، و نوآوری و به ویژه دستاوردهای پژوهشگران را در کانون توجه قرار دهند، نظام‌های کمی برای ارزیابی خود پژوهشگران شکل گرفته‌اند. با این حال، نظام‌هایی جهانی هستند که پژوهشگران کشورهای گوناگون را بر پایه گستره‌ای از سنجش‌ها ارزیابی و رتبه‌بندی می‌کنند. پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) با پشتیبانی دبیرخانه شورای عالی عتف با راه‌اندازی سامانه «نما» (جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان) می‌کوشد نتایج نظام‌های گوناگون جهانی را برای سنجش نشریه‌ها پایش کند و گزارش‌هایی کاربردی را در اختیار سیاست‌گذاران قرار دهد. این گزارش، اطلاعات یکی از گروه‌های تحلیلی «نما»^۱ را نشان می‌دهد. در این گزارش جایگاه پژوهشگران ایرانی در نظام‌های جهانی ارزیابی در سال ۲۰۱۷ آمده است. افزون بر این، روند سالانه شمار پژوهشگران ایرانی در این نظام‌ها نیز گزارش شده است. اطلاعات بیشتر درباره هدف‌ها، ناشران، روش‌شناسی نظام‌های ارزیابی، و مانند آن‌ها در سامانه «نما» در نشانی NEMA.IRANDOC.AC.IR در دسترس همگان است.

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک)

بهار ۱۳۹۷

---

^۱ نما دربردارنده هفت گروه «جایگاه پژوهشگران»، «جایگاه نشریه‌های علمی»، «جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های فراگیر رتبه‌بندی»، «جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های موضوعی رتبه‌بندی»، «جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های رتبه‌بندی وبگاه‌ها»، «جایگاه ایران در نمایه‌های استنادی»، و «جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های علم، فناوری، و نوآوری» است.

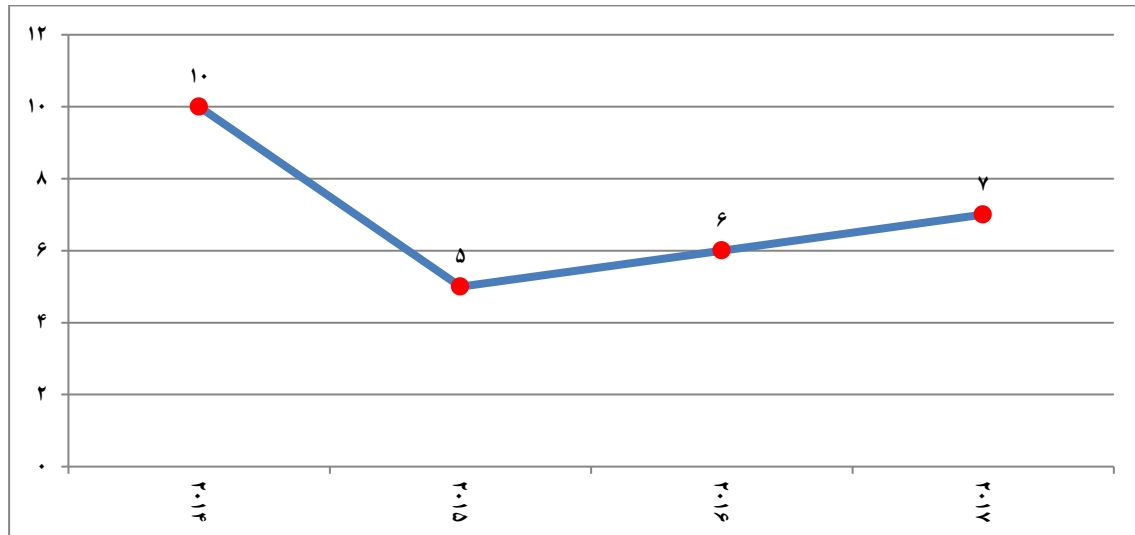

نمای پژوهشگران ۲۰۱۷

جایگاه پژوهشگران ایرانی در نظام‌های ارزیابی جهانی

۱. پژوهشگران پراستناد

۱-۱. روند سالانه

نمودار ۱-۱. روند سالانه شمار پژوهشگران پراستناد ایران

۲-۱. نمای ۲۰۱۷

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۷ مؤسسه «کلاریویت آنالیتیکس» درباره «پژوهشگران پراستناد» جهان، هفت دانشمند از ایران از تأثیرگذارترین دانشمندان در پیشرفت علوم شناسایی شدند. «مؤسسه کلاریویت آنالیتیکس» هر ساله بیش از سه هزار پژوهشگر را از سراسر جهان در ۲۱ حوزه موضوعی به‌عنوان پژوهشگر پراستناد شناسایی و نام آنها را منتشر می‌کند.

برای شناسایی پژوهشگران پراستناد، ۱۳۴۸۳۲ مقاله پراستناد در نشریه‌های نمایه شده «وب آو ساینس» در حوزه علوم و علوم اجتماعی در ۱۱ سال گذشته (از ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵) پیمایش شده‌اند. مقاله‌های پراستناد آنهایی هستند که بیشترین استناد را در حوزه‌های موضوعی خود می‌گیرند و در یک درصد نخست جای دارند و در پایگاه «شاخص‌های اساسی علم» (ای. اس. آی.) فهرست می‌شوند. پژوهشگرانی که مقاله پراستناد دارند، پژوهشگران تأثیرگذار به‌شمار می‌روند و آنهایی که نامشان با فراوانی بیشتری می‌آید تأثیرگذارتر هستند. از این رو، پژوهشگران بر پایه شمار مقاله‌های پراستنادشان رتبه‌بندی و آنهایی که در رتبه‌های نخستین جای گرفته‌اند به‌عنوان پژوهشگر پراستناد معرفی می‌شوند.

در ویرایش پیشین فهرست پژوهشگران پراستناد، شش دانشمند ایرانی بودند، ولی در ویرایش ۲۰۱۷، هفت ایرانی در این فهرست جای گرفته‌اند. نام پژوهشگران ایرانی پراستناد، به همراه حوزه موضوعی،

وابستگی سازمانی نخست، و وابستگی سازمانی دوم آنها (اگر داشته باشند) در جدول ۱-۱ آمده است.

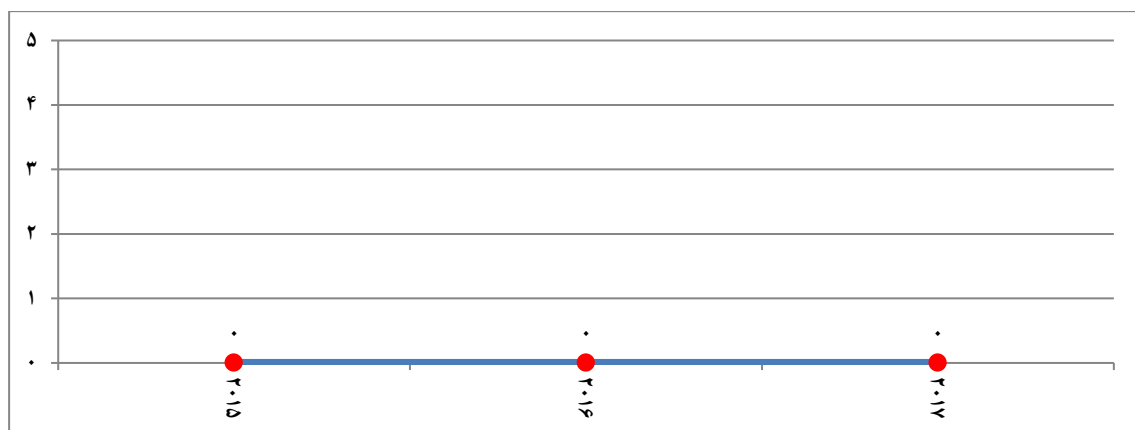
جدول ۱-۱. پژوهشگران ایرانی در فهرست «پژوهشگران پراستناد» جهان

نام	نام خانوادگی	حوزه موضوعی	وابستگی سازمانی نخست	وابستگی سازمانی دوم
مهدی	دهقان	مهندسی، ریاضیات	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	
داود	دومیری گنجی	مهندسی	دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل	
مفید	گر جی بندپی	مهندسی	دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل	
محسن	شیخ‌الاسلامی	مهندسی	دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل	
علی	کاوه	علوم رایانه	دانشگاه علم و صنعت ایران	
طاهر	نیک‌نام	مهندسی	دانشگاه صنعتی شیراز	
شهرام	رضاپور	ریاضیات	China Medical University (Taiwan)	دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

فهرست پژوهشگران پراستناد سال ۲۰۱۷ نزدیک به ۳۴۰۰ پژوهشگر را در بر دارد که پیشگام تأثیرگذاری علمی در حوزه‌های موضوعی خود هستند.

۲. پژوهشگران با شاخص «اچ» بیشتر از ۱۰۰

۲-۱. روند سالانه

نمودار ۲-۱. روند سالانه شمار پژوهشگران با شاخص «اچ» بیشتر از ۱۰۰

۲-۲. نمای ۲۰۱۷

بر پایه ویرایش هفتم «پژوهشگران با شاخص اچ بیشتر از ۱۰۰» که در آگوست ۲۰۱۷ منتشر شده است، ایران نماینده‌ای در فهرست پژوهشگران پراستناد ندارد. این فهرست دربردارنده ۲۲۵۸ پژوهشگر است شاخص آنها در پایگاه «گوگل اسکالر» بیشتر از ۱۰۰ بوده است.

«پژوهشگران با شاخص اچ بیشتر از ۱۰۰» توسط مؤسسه آزمایشگاه «سایبرمتریکس» مدیریت و منتشر می‌شود و هدفش تشویق پژوهشگران به حضور بیشتر در فضای برخط است. «گوگل اسکالر» منبع کلیدی گردآوری داده‌های لازم برای این ارزیابی است. از این روی، تمام پژوهشگرانی که در این پایگاه «پروفایل» دارند بررسی شده و با سازوکارهای خاصی آنهایی که شاخص «اچ» بیشتر از ۱۰۰ دارند شناسایی می‌شوند. شاخص «چ» سنج‌ای است که کمیت و کیفیت پژوهش را در هم آمیخته و ابزاری مطمئن‌تر برای ارزیابی پژوهشگران است.

در ویرایش هفتم «پژوهشگران با شاخص اچ بیشتر از ۱۰۰» «زیگموند فروید» از «دانشگاه وین» با شاخص «اچ» ۲۷۲ و ۴۸۲۶۴۸ استناد در جایگاه نخست این فهرست جای دارد. به دیگر زبان، «زیگموند فروید» در پایگاه «گوگل اسکالر» ۲۷۲ مقاله داشته که به هر یک از آنها دست کم ۲۷۲ بار استناد شده است.

NEMA

Iran in Science, Technology, and Innovation Global Indices

irandoc.ac.ir